

ข้อควรรู้เกี่ยวกับกระบวนการฟื้นฟูกิจการ SMEs

ข้อ ๑ : วิชาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) คืออะไร

ตอบ : ธุรกิจ SMEs คือ ธุรกิจขนาดย่อมดำเนินกิจกรรมทางด้านการผลิต การจำหน่าย และการบริการ เป็นธุรกิจที่เป็นอิสระมีเอกชนเป็นเจ้าของ ดำเนินการโดยเจ้าของเอง ไม่เป็นเครื่องมือของธุรกิจใดไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของบุคคลหรือธุรกิจอื่น มีต้นทุนในการดำเนินงานต่ำและมีพนักงานจำนวนไม่มากซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

ภาคธุรกิจ	วิชาหกิจขนาดย่อม				วิชาหกิจขนาดกลาง	
	วิชาหกิจรายย่อย		วิชาหกิจขนาดย่อม		การจ้างงาน	รายได้
	การจ้างงาน	รายได้	การจ้างงาน	รายได้		
ภาคการผลิต	ไม่เกิน 5 คน	ไม่เกิน 1.8 ลบ.	ไม่เกิน 50 คน	ไม่เกิน 100 ลบ.	ไม่เกิน 200 คน	ไม่เกิน 500 ลบ.
ภาคการค้าและบริการ	ไม่เกิน 5 คน	ไม่เกิน 1.8 ลบ.	ไม่เกิน 50 คน	ไม่เกิน 50 ลบ.	ไม่เกิน 100 คน	ไม่เกิน 300 ลบ.

ข้อ ๒ : การฟื้นฟูกิจการคืออะไร

ตอบ : เป็นกระบวนการทางเลือกหนึ่งเพื่อแก้ไขปัญหาทางการเงินของลูกค้าที่ประสบปัญหาขาดสภาพคล่องทางการเงิน อยู่ในสถานะไม่สามารถชำระหนี้ได้ โดยจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการเพื่อปรับปรุงโครงสร้างหนี้ วิธีการชำระหนี้ เพื่อให้ลูกค้าสามารถกลับมาประกอบกิจการได้ตามปกติ โดยไม่ต้องล้มละลาย

ข้อ ๓ : สถานะที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้คืออะไร

ตอบ : คือธุรกิจของลูกค้าที่ประสบปัญหาขาดสภาพคล่องทางการเงิน จนไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด เช่น

๑. ลูกค้ามีทรัพย์สินไม่พอกับหนี้สิน
๒. ลูกค้าไม่ชำระหนี้ภายในกำหนด และเมื่อได้รับหนังสือทวงถามจากเจ้าหนี้ให้ชำระหนี้แล้วยังไม่ชำระหนี้ภายในเวลาสามสิบวัน
๓. ลูกค้าไม่มีทรัพย์สินที่จะพึงบังคับได้ตามคำพิพากษา หรือเจ้าหนี้ร้องขอบังคับคดีแก่ลูกค้าแล้ว ไม่มีทรัพย์สินพอชำระหนี้
๔. ลูกค้าผิดนัดชำระหนี้เจ้าหนี้รายใดรายหนึ่ง และมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าลูกค้าผิดนัดหรืออาจจะผิดนัดชำระหนี้เจ้าหนี้รายอื่น ๆ
๕. ลูกค้ามีกระแสเงินสดไม่พอชำระหนี้

ข้อ ๔: ใครบ้างที่มีสิทธิยื่นคำขอฟื้นฟูกิจการ SMEs

ตอบ : ๑. ลูกหนี้ ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา คณะบุคคล ห้างหุ้นส่วนสามัญไม่จดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือนิติบุคคลอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ที่ประกอบธุรกิจที่มีลักษณะเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือจดทะเบียนกับหน่วยงานอื่นของรัฐ

๒. เจ้าหนี้ รายเดียว หรือหลายรายรวมกัน เป็นหนี้ที่เกิดจากการดำเนินกิจการของลูกหนี้ หนี้ที่เกิดจากการดำเนินกิจการของลูกหนี้ คือ หนี้ที่ลูกหนี้ก่อขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการประกอบกิจการทางการค้าตามปกติของลูกหนี้

ข้อ ๕: ลูกหนี้มีจำนวนหนี้เท่าใดจึงสามารถยื่นคำขอฟื้นฟูกิจการได้

ตอบ : ๑. กรณีลูกหนี้เป็นบุคคลธรรมดา ต้องมีจำนวนหนี้ไม่น้อยกว่า ๒ ล้านบาท

๒. กรณีลูกหนี้เป็นคณะบุคคล ห้างหุ้นส่วนสามัญไม่จดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือนิติบุคคลอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ต้องมีจำนวนหนี้ไม่น้อยกว่า ๓ ล้านบาท

๓. กรณีลูกหนี้เป็นบริษัทจำกัด ต้องมีจำนวนหนี้ไม่น้อยกว่า ๓ ล้านบาท แต่ไม่ถึง ๑๐ ล้านบาท

หนี้ดังกล่าวต้องเป็นหนี้ที่เกิดจากการดำเนินกิจการของลูกหนี้ และลูกหนี้ต้องมีเหตุอันสมควรและมีช่องทางที่จะฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ เช่น ธุรกิจของลูกหนี้ มีผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียง เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป เหตุที่ลูกหนี้ประสบปัญหาทางการเงิน เนื่องจากลูกหนี้ได้รับผลกระทบจากการเกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ ทั้งลูกหนี้มีแรงงานกว่า ๓๐ คน การฟื้นฟูกิจการทำให้สามารถรักษาการจ้างงานไว้ได้ จึงมีเหตุอันสมควรที่จะฟื้นฟูกิจการ และกิจการของลูกหนี้สามารถที่ดำเนินกิจการต่อไปได้ โดยการขยายระยะเวลาการชำระเงินแก่เจ้าหนี้ กรณีจึงมีช่องทางที่จะฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้

ข้อ ๖: แผนฟื้นฟูกิจการคืออะไร

ตอบ : แผนฟื้นฟูกิจการคือ ข้อตกลงร่วมกันระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้ ซึ่งในแผนฟื้นฟูกิจการจะอธิบายรายละเอียดในการชำระหนี้ให้แก่บรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลาย โดยในแผนฟื้นฟูกิจการ ต้องมีรายการต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

๑. เหตุผลที่ทำให้มีการฟื้นฟูกิจการ

๒. รายละเอียดแห่งสินทรัพย์ หนี้สิน และภาระผูกพันต่างๆ ของลูกหนี้ในขณะที่ยื่นคำร้องขอ

๓. หลักการและวิธีการฟื้นฟูกิจการ
- ก. ขั้นตอนของการฟื้นฟูกิจการ
 - ข. การชำระหนี้ การยึดกำหนดเวลาชำระหนี้ การลดจำนวนหนี้ลง และการจัดกลุ่มเจ้าหนี้ โดยสิทธิของเจ้าหนี้ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันต้องได้รับการปฏิบัติเท่าเทียมกัน เว้นแต่เจ้าหนี้ผู้ได้รับการปฏิบัติที่เสียเปรียบในกลุ่มนั้นจะให้ความยินยอมเป็นหนังสือ
 - ค. การลดทุนและเพิ่มทุน
 - ง. การก่อหนี้และระดมเงินทุน รวมตลอดถึงแหล่งของเงินทุนและเงื่อนไขแห่งหนี้ และเงินทุนดังกล่าว
 - จ. การจัดการและการหาประโยชน์จากทรัพย์สินของลูกหนี้
 - ฉ. เงื่อนไขการจ่ายเงินปันผลและประโยชน์อื่นใด
๔. การไถ่ถอนหลักประกัน ในกรณีที่มีเจ้าหนี้ประกัน และความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกัน
 ๕. แนวทางการแก้ไขปัญหาในกรณีขาดสภาพคล่องชั่วคราวระหว่างการปฏิบัติตามแผน
 ๖. วิธีปฏิบัติในกรณีที่มีการโอนสิทธิเรียกร้องหรือโอนหนี้
 ๗. ชื่อ คุณสมบัติ หนังสือยินยอมของผู้บริหารแผนและค่าตอบแทน
 ๘. การแต่งตั้งและการพ้นตำแหน่งของผู้บริหารแผน
 ๙. ระยะเวลาดำเนินการตามแผนซึ่งไม่เกินสามปี
 ๑๐. การไม่ยอมรับทรัพย์สินของลูกหนี้หรือสิทธิตามสัญญา ในกรณีที่ทรัพย์สินของลูกหนี้หรือสิทธิตามสัญญามีภาระเกินควรกว่าประโยชน์ที่จะพึงได้

ข้อ ๗: ต้องมีผู้ทำแผนหรือไม่

ตอบ : ไม่มีผู้ทำแผนเพราะ การฟื้นฟูกิจการSMEs ระบุให้ผู้ร้องขอฟื้นฟูกิจการจะต้องแนบแผนพร้อมหลักฐานแสดงว่าเจ้าหนี้ได้ให้ความเห็นชอบในแผนไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓ ของจำนวนหนี้ทั้งหมด

ข้อ ๘: ต้องมีผู้บริหารแผนหรือไม่

ตอบ : ต้องมีผู้บริหาร ซึ่งผู้บริหารแผน คือ ผู้จัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ตามแผน โดยเมื่อศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผน อำนาจหน้าที่ในการจัดกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ และบรรดาสติตามกฎหมายของผู้ถือหุ้นของลูกหนี้ ตกแก่ผู้บริหารแผน

ข้อ ๙: ยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการได้ที่ไหน

ตอบ : ยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการได้ที่ศาลล้มละลายกลาง ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ (อาคาร A) ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร

ข้อ ๑๐: เอกสารที่ใช้ในการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการต่อศาลมีอะไรบ้าง

ตอบ : เอกสารประกอบการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ SMEs มีดังต่อไปนี้ แผนฟื้นฟูกิจการและหลักฐานการเชิญประชุม ผลการประชุมเจ้าหนี้ที่มีมติเห็นชอบ รายชื่อพร้อมที่อยู่ของเจ้าหนี้ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจการและเจ้าหนี้อื่นทั้งหมด และหลักฐานการขึ้นทะเบียนของลูกหนี้ต่อสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือจดทะเบียนกับหน่วยงานอื่นของรัฐ

ข้อ ๑๑: การยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการต่อศาลมีขั้นตอนอย่างไร

ตอบ : ต้องยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการตามแบบพิมพ์ของศาล โดยแนบเอกสารประกอบที่ใช้ในการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ (เอกสารตามข้อ ๑๐) ทั้งนี้ต้องชำระค่าขึ้นศาลจำนวน ๑,๐๐๐.- บาท และวางเงินประกันค่าใช้จ่ายจำนวน ๑๐,๐๐๐.- บาท

ข้อ ๑๒: เมื่อศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการจะมีผลอย่างไร

ตอบ : เมื่อศาลรับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการจะเกิดสถานะพักการชำระหนี้ทันที (Automatic Stay) ซึ่งมีผลเป็นการคุ้มครองธุรกิจของลูกหนี้หลายประการ เช่น

๑. เจ้าหนี้จะฟ้องหรือยึดทรัพย์ลูกหนี้ไม่ได้ เว้นแต่หนี้ที่ลูกหนี้หรือผู้บริหารแผนก่อขึ้นนับแต่ยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการต่อศาล ถ้าผู้บริหารแผนไม่ชำระ เจ้าหนี้ใช้สิทธิฟ้องคดีแพ่งต่อศาลได้
๒. คดีแพ่งที่ลูกหนี้ถูกฟ้องไว้ ศาลจะงดการพิจารณา หากอยู่ระหว่างยึดทรัพย์เพื่อขายทอดตลาด จะต้องงดการยึดทรัพย์หรืองดการขายทอดตลาดไว้
๓. ผู้ประกอบการสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ไม่อาจงดให้บริการได้ เว้นแต่ผู้บริหารแผนผิन्दชำระหนี้
๔. ลูกหนี้ยังคงสามารถขอสินเชื่อเพื่อดำเนินการค้าตามปกติได้

ข้อ ๑๓: ศาลจะมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผนในกรณีใด

ตอบ : เมื่อศาลไต่สวนแล้วได้ความจริงตามคำร้องขอ เช่น ลูกหนี้อยู่ในสถานะที่ชำระหนี้ไม่ได้ ลูกหนี้มีเหตุอันสมควรที่จะฟื้นฟูกิจการ ผู้ร้องขอฟื้นฟูกิจการโดยสุจริต และแผนมีรายการ

ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ศาลก็จะมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผน แต่หากได้ส่วนแล้วไม่ได้ความจริงดังกล่าวข้างต้น ศาลก็จะมีคำสั่งยกคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ

ข้อ ๑๔: เมื่อศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผนแล้ว จะมีผลอย่างไร

ตอบ : ๑. อำนาจหน้าที่ในการจัดกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ และบรรดาสีทธิตามกฎหมายของผู้ถือหุ้นของลูกหนี้ตกแก่ผู้บริหารแผน เว้นแต่สิทธิที่จะได้รับเงินปันผล

๒. ผู้บริหารแผนต้องดำเนินการต่างๆ ตามที่แผนได้กำหนดไว้ เช่น การชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้

๓. ข้อตกลงในแผนผูกมัดเจ้าหนี้ที่ได้เข้าร่วมประชุมเพื่อพิจารณาลงมติเห็นชอบในแผนหรือได้รับแจ้งให้เข้าร่วมประชุมในการลงมติดังกล่าว

๔. ผู้ค้าประกันหรือลูกหนี้ร่วมยังคงต้องรับผิดชอบตามสัญญาที่มีอยู่เดิม

ข้อ ๑๕ ทราบได้อย่างไรว่าผู้บริหารแผนดำเนินการตามแผนฟื้นฟูกิจการหรือไม่

ตอบ : เมื่อศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผนแล้ว ผู้บริหารแผนจะต้องจัดทำและรายงานผลการปฏิบัติตามแผนต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามรูปแบบที่กำหนด ทุกกรอบสามเดือน

ข้อ ๑๖ ถ้าผู้บริหารแผนไม่สามารถดำเนินการตามแผน จะมีผลอย่างไร

ตอบ : หากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตรวจสอบรายงานผลการปฏิบัติตามแผนแล้วพบว่า ผู้บริหารแผนไม่ดำเนินการตามแผน หรือปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าหนี้หรือลูกหนี้ หรือมีเหตุอื่นที่ไม่สมควรเป็นผู้บริหารแผนต่อไป เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะทำรายงานต่อศาล ทั้งนี้เจ้าหนี้ ผู้บริหารของลูกหนี้ หรือลูกหนี้ ก็สามารถยื่นคำร้องต่อศาลได้เช่นกัน โดยศาลจะนัดไต่สวน และมีคำสั่งให้ผู้บริหารแผนพ้นจากตำแหน่ง หรือมีคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่เหมาะสมต่อไป

ข้อ ๑๗: ถ้าการฟื้นฟูกิจการเป็นผลสำเร็จตามแผน ผลเป็นอย่างไรบ้าง

ตอบ : ศาลจะมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ ซึ่งจะมีผลให้ลูกหนี้หรือผู้บริหารของลูกหนี้กลับมามีอำนาจจัดการกิจการและทรัพย์สินเหมือนเดิม และผู้ถือหุ้นของลูกหนี้กลับมามีสิทธิตามกฎหมายต่อไป

ข้อ ๑๘ : ถ้าระยะเวลาการดำเนินการตามแผนสิ้นสุดลง จะมีการดำเนินการต่อไปอย่างไรบ้าง

ตอบ : เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะรายงานให้ศาลพิจารณา หากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่า

- (๑) การฟื้นฟูกิจการเป็นผลสำเร็จตามแผน ศาลจะมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ
- (๒) การฟื้นฟูกิจการไม่เป็นผลสำเร็จ ศาลอาจจะมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผน หรือมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ
- (๓) การฟื้นฟูกิจการยังไม่เป็นผลสำเร็จ แต่ใกล้จะเป็นผลสำเร็จ ศาลอาจมีคำสั่งขยายระยะเวลาดำเนินการตามแผนออกไป หรือมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผน หรือมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ

ข้อ ๑๙ : คำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผน กับคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ มีผลเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง

ตอบ : มีผลทั้งที่เหมือนกัน และแตกต่างกัน ดังนี้

ผลที่เหมือนกัน คือ

- (๑) ลูกหนี้หรือผู้บริหารของลูกหนี้กลับมาใช้อำนาจจัดการกิจการและทรัพย์สินเหมือนเดิม
- (๒) ผู้ถือหุ้นของลูกหนี้กลับมามีสิทธิตามกฎหมายต่อไป

ผลที่แตกต่างกัน คือ

กรณีที่ศาลมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผน ลูกหนี้กลับคืนสู่สถานะเดิม โดยข้อตกลงในแผนไม่มีผลผูกพันอีกต่อไป แต่หนี้ที่ได้ชำระไปแล้วเพียงใดก็ให้ลดลงเพียงนั้น เช่น เดิมมีหนี้อยู่ ๑๐๐ บาท แผนฟื้นฟูกิจการกำหนดเงื่อนไขผลสำเร็จตามแผนว่าต้องชำระหนี้ ๕๐ บาท ลูกหนี้ดำเนินการตามแผนไม่สำเร็จโดยชำระไปได้เพียง ๓๐ บาท ลูกหนี้ต้องกลับมาผูกพันตามหนี้เดิมจำนวน ๑๐๐ บาท โดยหักส่วนที่ชำระตามแผนไป ๓๐ บาท ดังนั้น ลูกหนี้ยังต้องชำระหนี้อีก ๗๐ บาท

กรณีที่ศาลมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ ข้อตกลงในแผนยังมีผลผูกพันต่อไป โดยลูกหนี้ยังต้องชำระหนี้ตามที่แผนได้กำหนดไว้ต่อไป เช่น เดิมมีหนี้อยู่ ๑๐๐ บาท แผนฟื้นฟูกิจการกำหนดให้ชำระเพียง ๕๐ บาท โดยกำหนดเงื่อนไขผลสำเร็จตามแผนว่าต้องชำระหนี้ ๓๐ บาท ดังนั้น เมื่อลูกหนี้ชำระหนี้ครบ ๓๐ บาท ศาลจะมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการเนื่องจากเป็นผลสำเร็จแล้ว ดังนั้น ลูกหนี้ยังต้องชำระหนี้อีกเพียง ๒๐ บาท

ข้อ ๒๐ ถ้าลูกหนี้เคยเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการแล้ว ต่อมาลูกหนี้ประสบปัญหาทางการเงินอีก ลูกหนี้จะสามารถขอฟื้นฟูกิจการได้อีกหรือไม่ อย่างไร

ตอบ : สามารถขอฟื้นฟูกิจการใหม่ได้ แต่ระยะเวลาจะต้องว่างพ้นเกินกว่า ๖ เดือน นับแต่กระบวนการฟื้นฟูกิจการเดิมสิ้นสุดลง ไม่ว่าจะด้วยการที่ศาลยกคำร้องขอ หรือยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผน หรือยกเลิกการฟื้นฟูกิจการก็ตาม

ข้อ ๒๑ : การฟื้นฟูกิจการ SMEs มีมาตรการป้องกันการกระทำที่ไม่สุจริต ไว้อย่างไรบ้าง

ตอบ : ผู้มีส่วนได้เสียสามารถตรวจสอบความถูกต้องตลอดทั้งกระบวนการ โดยยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลให้พิจารณาไต่สวน เพื่อมีคำสั่งใดๆ ตามสมควรแก่กรณี เช่น หากตรวจสอบพบว่าลูกหนี้จงใจปกปิดรายชื่อบริษัทอื่น อันเป็นสาระสำคัญ ศาลอาจมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผน เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้ที่กระทำไม่สุจริตยังอาจต้องได้รับโทษทางอาญาอีกด้วย